

אדרעסע פֿיר די רעדאקצאן:
Krakau Dietelsgasse 42.

אימיניסטראציאן:
Krakau Gertruda 11.

פֿרייהייט

ציניסטיש-סאָציאליסטיש-ארבייטער-אָרגאַן.
ערשיינט יעדען פֿרייטאָג

פֿרייז פֿר. איינצעלנע נומער:
4 הל.
אָבאָנאַמענט:

נאנצעהרליך — 2 קראנען
האלב — 1 "

25 August 1905.

נומער 1

קראקוי. ערשטער יאָרהאַנג.

אונזער פֿראַגראַם.

שער געגען די אויסבײטונג קעמפֿען. דער מוטא פֿון דער פֿערצווייפלונג, וואס טהוט בעלעכען דאס הינגערספֿאלק, דער מוטא איז די טריעבקראַפֿט פֿון די יודישע מאסען צום בוגדזמוס (*). ד. ה., צו דער לעזונג פֿון דער יודענ־פֿראַגע דורך קאמפֿ.

אזוי איז געווען די סיטואַציע פֿון דער יודישער מאסע.

אלע האבען איין געפֿיהל און דאס איז: „אזוי קען עס נישט לענגער בלייבען“. אויף איין זייט רופֿט מען „לאַמיר קעמפֿען האנד און האנד מיט דעם עלענד פֿון דער גאנצער מענשהייט, ענטגעגען דער קאפיטאַל־ליסטישער אויסבײטונג“. אויף דער אנדערער זייט ער־העבט זיך אַ קול: „לאַמיר ארבייטען און רעטען מיר זיך פֿאַר אַ זיכערן מאַרעאלישען און פֿיזישען אונטערנאנג“.

דער קאמפֿ פֿון די יודישע סאציאליסטישען ענטג-געגען די אויסבײטונג און די ציניסטישע בעזונג פֿון די יודישע פֿאלקס־כחות דורך קאלאניאַציאנאסארבייט, ביידע ווענען האָט מען מיט ענערגיע און שמחה אנגעהויבען צו בעטרעטען. און אויף ביידע ווענען האָט מען באלד געמוזט געזאָגט ווערען אַ ביטערען טעות.

דער „קאמפֿ געגען די אויסבײטונג דורך דעם אַלועלמליכען מוראדיגען קאפיטאַליזם“ איז געווארען אַ געשלעג מיט קלייניקע בעל־הבתים און גבירים. דער קאמפֿ־כח פֿונעם יודישען פֿראלעטאריאַט איז אויף דעם אופן אומזיסט אויסגעברענגט געווארען, נישט אויפֿטהענע־דיג דאמיט אַ סך געגען דעם אַלועלמליכען קאפיטאַל־ליסטישען שונא.

די „פֿריימאנונג פֿון די יודישע פֿאלקס־כחות דורך ארבייט“, איז געווארען אַ פֿילאנטראפֿישע (נדבהדיגע) קאלאניאַציאנאספּיעלעכע, וועלכעס האָט נישט געקענט ארייננעמען און פֿערווענדען אפילו נישט דעם ווינציגסטען

די יודישע מאסע וואכט אויף! עלענד און נויט האָט זי ארויסגעשמוסען אויף די ביהנע פֿון דער מאַר־דערנער היסטאָריע. דארט טרעט זי אויף אלס זעלבסט־שטענדיגע קראַפֿט, און ווערט אויף דעם אופן צו איינע פֿון די קרעפֿטע, וואס בעטעטיגען זיך, אַ נייע בעסערע וועלט צו בעשאפֿען.

אנפֿאנגס איז געווען אַ טהייל פֿון דער יודישער מאסע אין דער מיינונג, דאס זיין אומגליק איז אַ שפּע־ציפֿישע יודישעס, אז די יודישע פֿאלקסגעטוויקלונג טהוט ליידען אויס נאציאנאלע אורזאכען. איבער דעם איז ענטשטאנען אין ברייטע פֿאלקסמאסען די מיינונג, פֿון אַ אריסנאָהמסצושטאנד פֿון דער יודישער נאציאָן. ד. ה., אַ צושטאנד, וואס טהוט נישט פאסען אין דער מאַר־שינערע פֿון דער וועלטגעשיכטע. און וועלכען מען קען נור אַ סוף מאכען דורך אַ בעזונדערע אנשטרענגונג. די יודען ליידען דאָרויף, ווייל זיי זענען אַ נאציאנאלע מינ־דערהייט: דאס מאכט אונטערגלייך, זייער גאנצען עקאָנאָמישען, קולטורעלען אין פֿאליטישען לעבען. דעם נאציאָנאַלען אויסנאָהמסצושטאנד, מוז ענטגעגענעוועצט ווערען אַ גרויסע נאציאנאלע קאלאניאַציאָן. דאס אויפֿוועקען פֿון די אבשטאנדענדיגע פֿאלקס־כחות דורך גרויסע נאציאָנאַל־אויטאנאמע קאלאניאַציאָן, דאס איז די טריעב־קראַפֿט פֿון די מאסען צום ציוניזמוס, ד. ה., צו דער לעזונג דער יודענפֿראַגע דורך אַרבייט.

אַ אנדערער טהייל פֿון דער יודישער מאסע, זוכט זייער נויט און עלענד אין דיזעלבע אורזאכען, פֿון וועלכ־כער די גאנצע אונטערדריקטע מענשהייט, טהוט ליידען. — ס'איז ענטשטאנען די אנזיכט, אז די יודישע נויט איז אַ אויספֿלוס פֿון דער קאפיטאַליסטישען אויסבײטונג. און ווייל די יודישע מאסען, ליידען מעהר אלס די נישט־יודישע, מוזען זיי נאך מעהר, נאך שטארקער און ענערגי־

(*) אין גאליציען י. ס. ד. אין רוסלאנד „בונד“.

גענאָסען! שמעהט צו צו די וויענער צענטראל־פֿערבענדע.

דאס אידעאל פֿון דער יודישער מאסע איז געדווארען א טעריטאריאלע אויטאנאמיע מיט דער העכסטער מדרגה פֿון קלאסענקאמפֿף. ד. ה., א נארמאלע לעבען סיי עקאנאמיש סיי פֿאליטיש און סיי קולטורעל. דער גרויסער וועט די יודישע מאסע דאס ציעל דורך א נאטירליכע קאנצענטראציע פֿון דער וואנדערונג.

מיר ציוניסטן-סאציאליסטן זענען נישט קיין טריימער (בעלי-חלומות), וואס ווילען אויפֿברענגען א טעריטאריע. מיר ווילען דאס נישט פשוט דע-פֿאר, וויל מיר — קענען דאס נישט. גראדע אזוי ווי קיין שום סאציאלדעמאקראטישע פארטיי קען „מאכען“ א צוקונפֿט-שטאט, קענען מיר „מאכען“ א טעריטאריע.

לויט אונזערע וויסענשאפטליכע איבערצייגונגען זענען די יודישע עמיגראציע און איהרע פראדוקטיווע (געזונדע) קאנצענטרירונג היסטארישע נישטווערדיגקייטן. און אויב דאס איז אונזער איבערצייגונג, שוין מיר בעד שאפען די בעדינגונגען פֿאר די דאזיגע ענטוויקלונג.

מיר ווילען דורך עקאנאמישע און פֿאליטישע קאמפֿף אין אלע דירעקטע ערשער וואו ס'איז פֿערהאנדען יודען אלס מאסען, זיי ענטוויקלען פֿאר א שטארקען פֿאליטישען פֿאקטאָר. מיר ווילען דורך אבליענקונג פֿון דער עמיגראציע אוועק פֿון די קאפיטאליסטישע לענדער, שאפען די מעגליכקייט געזונד צו מאכען די יודישע וואנדערונג. א געזונד פֿאלק און א געזונדע וואנדערונג, דאס זענען די בעדינגונגען פֿאר דער ענטוויקלונג צום טעריטאריאליסטישען אידעאל.

מיר האָפֿען, אז די יודישע מאסע מיט דעם פראָלעטאריאט פֿאָראוויס, וועט זיך זאמלען ארום די רויטע פֿאָהן פֿון דער ציוניסטיש-סאציאליסטישען ארבייטער-פארטיי און וועט נעהמען א נאנטהייל אין איהר קאמפֿף, אין איהר ארבייט.

געזינגט.

„געזינגט! קלינגט עס פֿרעהליך פֿון די ליפֿען פֿון אלע ציוניסטישע קרעמערנישמות. „געזינגט! רופֿט דער פֿערענבערשער „שיכח-כחור“, „געזינגט! רופֿען אלע „אמת“ יודען. א שמחה נעהט דורך די כשריע הערצער פֿון אונזער רע בעלי-הבחים און משכילים. א ערנסטער געפֿאהר האט מען איבערשטאנען.“

א פֿינסטערער גייסט איז געווען אין דער נאָהג, א גייסט, וואס אונזער מיטלבוירשוואויע האט פֿינד שטאנדהייט.

טהייל, פֿון די עקאנאמישע, פאליטישע און קולטורעלע קרעפטע פֿונ'ם פֿאלק.

בשעת ביידע פארטייען האבען מיט א מאל פֿאר זיך געוועהן א פֿערשפארטען וועג, האבען זיי זיך געדאפט פֿאר'ן רבי'נס כח. ביידע האבען געמיינט, כדי אויסצופֿיהרען זייערע עקאנאמישע טעטיגקייט, מוזען זיי האבען די נויטיגע יודישע נאראטיווע. דער פֿאקט איז געווען דער דאזיגער, ביידע פארטייען, סיי „בונד“ סיי ציוניסטען, זענען געקומען צו דער איבערצייגונג, אז אויב טער די ענוויסטערעדע פֿערעהעלטניסע, קען נישט זיין, נישט קיין רעגולערער קלאסענקאמפֿף, נישט קיין אמת-דיגע גרויסקאלאניזאציע.

ווען זיי זענען ביידע געוואהר געווארען זייער עקאנאמישע באנקראט, האבען זיי פֿליטה געמאכט צו משוח'ס טעאריען. זיי האבען זיך געטראגען מיט דער קינדערישער מיינונג, דאס איין געווען, ד. ה., א בעשריבען שטיק פאפיער, קען איבערנענען די פֿאקטישע פֿערהעלטניסע, וואס אלץ מעהר די יודישע מאסע האט זיך געדוהט צורווענדען צו דער מאטעריאליסטישען וועלט-אנטי-שוואונג, אלץ מעהר האט זי געוואלט אינוועהען דעם אר-טאָפֿים פֿון דעם שטרעבען צו אויטאנאמיע און צו טשארטער* (*). די דאזיגע ביידע פוסטע פאפיערשטיקלעך זענען עס געווען דער אנהויב פֿונ'ם ברונג פֿון דעם מאטעריאליסטישע דענקענדיגען און פֿהלענדיגען טהייל פֿון דער יודישער מאסע צום ציוניזם און „יודישער סאציאליזם“.

בשעת א אינסטינקטיווע אדער בעוואוסטע מאטעריאליסטישע מאסע האט נור אין אידעאל, דאס איז, רעגולערער קלאסענקאמפֿף, האט דאס דאזיגע אידעאל זיי געפֿיהרט, אוועק פֿונ'ם ציוניזם און אוועק פֿונ'ם „בונדזיסם“.

דער ציוניזם איז געווארען פֿאר די מאסע א טעריטאריאליזם, וואס ער האט זיין יסוד אין דער עמיגראציע, און דורך דער עמיגראציע און בלויז דורך איהר, מאכט ער געזונד די יודישע וואנדערונג, און העלפט אזוי דעם גאנצען פֿאלק.

די מאסע האט אנגעהויבען צו זעהען, דאס דער היינטיגער פאליטישער און עקאנאמישער קאמפֿף פֿונ'ם „בונד“, איז נאר א פֿאָרש, וועלכע ווערט דורך דער עקאנאמיש נישטווערדיגער עמיגראציע צו א קאמפֿף פֿאר אמתע עקאנאמישע און פאליטישע פֿרייהייט.

(* טשארטער איז א דאקומענט, מיט וועלכעס א מלוכה גיט אב א געוועלשאפט דאס רעכט אויף א לאנד.

גענאָמען! זאמעלט פֿאר די זעלבסטשוצאָרגאניזאציען פֿון אונזערע רוסישע חברים.

ולברכה דאס אמת'ע יודישע לעבען פֿונם ציוניזם אַרויסצור
וואַרפֿען, דאָס איז געווען דער צווייטער זענען.
צום ערשטען מאל האָט די "נאַציאָן" געקעמפֿט גע-
גען דער גרויסבורזשואַניע און איז געווען "דעמאָקראַטיש",
דאָס צווייטע מאל האָט די "נאַציאָן" געקעמפֿט געגען דער
יודישער מאַסע און איז געווען "קאָנסערוואַטיוו" (1) נור
וואָס שאַדט, אַז מען האָט יעדע שעה אַ אנדער פֿנים, די
הויפטזאך איז, אַז ווי זענען די "שקצים" פֿטור געוואָרען.
מיר האָבען געווענט; דאָס לעבען פֿונם יודישען
פֿאָלק האָט קיין שום רעכט נישט, ווי צו מישען אין די
הייליגע געשעפטען פֿון אונזער בשר' ציוניזם. מיט דעם VII
קאָנגרעס הייבט אַן אַ נייער אָבשניט אין דער יודישער גע-
שיכטע", ד. ה., דער פֿערצטער פֿון חלומות און שלאָף. —
אַ גוטע נאכט !

די אויפֿגאבען פֿון אַ סאָציאַל- דעמאָקראַטישע פֿארטיי.

ווען דער בעוואוסטער סאָציאַליסט טהוט צו טרע-
טען צו אַ מאַסע, כדי אונזער איהר פֿיר דעם סאָציאַליזם
צו אַרבייטען, מען ער דאָס נור דענסטמאַל טהון, ווען די
מאָסע האָט אַוויגע שיכטען, וואָס קענען דורך וויערע שפּע-
ציפֿישע היסטאָרישע-קאָנאָמישע פֿונקציעס אַ אַנטהייל
נעמען אַי אין דער ענטוויקלונג צום סאָציאַליזם, אַי אין
דער סאָציאַליסטישער געזעלשאַפֿט.
ערשט דענסטמאַל מען די דאָזיגע מאַסע האָבען אַ
אייגענע סאָציאַל-דעמאָקראַטישע פֿארטיי, ווען זי מוז געהן
אַ אייגענעם וועג צום סאָציאַליזם, זי מוז דאָס דענסטמאַל
און נור דענסטמאַל, ווען זי בעזיצט אַ אייגען עקאָנאָמיש
לעבען, מיט שפּעציפֿישע עקאָנאָמישע פֿונקציעס. דאָס
אייגענע פֿאָליטישע און קולטורעלע לעבען פֿון דער מאַסע
איז נישט מעהר ווי אַ סימן פֿון אַ אייגענעם עקאָנאָמישען
לעבען.

דאָס איז דער וויסענשאַפֿטליכער יסוד, וואָס אויס-
געהערט פֿון דעם שטאַנדפּונקט קען מען גרינדען און קריי-
טיקירען אַ סאָציאַליסטישע פֿארטיי, און עס איז נישט קיין
חלוק צו די קריטיק בעפֿאסט ווי מיט אַ נייער נאַציאָנאַל-
לער אָדער אַ נייער וויסענשאַפֿטליכער פֿאָרש פֿון סאָציאַליזם
(יודישע סאָציאַל-דעמאָקראַטיע אָדער אנדערע סאָציאַליזם).
די פֿראַגע מוז אַלע מאל זיין: "צי האָט די מאַסע
איהרע שפּעציפֿישע עקאָנאָמישע פֿונקציעס, אָדער נישט".
האָט די וויסענשאַפֿטליכע אונטערזוכונג די עניסענצבע-
רעכטיגונג פֿון דער פֿארטיי בעוויזען, אַווי שטעהט זי פֿאַר
דער אויפֿגאבע, דאָס לעבען פֿון דער בעטרעפֿענדער מאַסע
סיי דאָס עקאָנאָמישע, סיי דאָס פֿאָליטישע און סיי דאָס
גייסטיגע אַינס זיין פֿון דעם סאָציאַליסטישען פֿאַרשטריט צו
רעיוואָלוציאָניזירען, וואָס הייסט דאָס ?

דער סאָציאַליסט האָט אַ קלאָרע און גענויע פֿאָר-
שטעלונג איבער אַ פֿאַרשטריטליכע עקאָנאָמישע פֿונקציעס
פֿון אַ מאַסע אין דער צייט פֿון דער קאָפיטאַליסטישער

די יודישע ווירקליכקייט, דאָס יודישע לעבען, האָט מורא-
דיג אנגעקלאַפֿט אין די פענסטער פֿונם ציוניזם, און ווי די
ווירקליכקייט, דאָס לעבען, האָט זיך אַווי פֿחד'דיג דעם
ציוניזם גענעהערט, האָט אַ ציטערניש אנגעהאפֿט נאָכץ "בית
ישראל", נור וואָס איז דאָס אייגענמליך דער ציוניזם פֿאַר
אַ בעוועגונג, אַז ער האָט אַווי געציטערט פֿאַר דעם יודישען
לעבען, פֿאַר דער אַמת'ער ווירקליכקייט ?

אויב אפילו די גרויסע מאַסע פֿון די ציוניסטישע
שקל-אַהלע, געהערט צו דער ברייטער פֿאָלקס-מאַסע,
בעשטעהען די בעוואוסטע שיכטען פֿונם ציוניזם, נור פֿון
דער יודישער קליינבורזשואַניע, די דאָזיגע קליינבורזשואַניע
איז אַ שיכטע, וואָס איז נאָך נישט פֿעראַמט פֿון דער קא-
פיטאַליסטישער ענטוויקלונג, נור וועלכע פֿיהלט פֿון דעסט-
ווענען, אַז די קאפיטאַליסטישע קאָנקורענץ פֿערשטעהט נישט
קיין רחמנות, און וועט אויך זי באלד אַלס קרבן פֿאַרדעקן.
דאָס דאָזיגע פֿאַרנעפֿיחל פֿון אַ באלדיגען אונטערנאָג לאָזט
אין דער דאָזיגער שיכט אויפֿקומען אַ קאָנסערוואַטיוזם אין
אַ פֿעריחלונגסטישען אומפֿאָזם, זיי האַלטען זיך אָן פֿערצוויי-
פֿעלט אין וויער פֿאַנטאַסטישע פֿלאַנען, און דער גרונדע-
זאך פֿון אַלע וויערע פֿאַנטאַזיעס איז נאָכץ ליידיג, צי איז
דערעלעכער רעליגיע צי נאַציאָנאַל, צי פֿאַנגרעסיוו אָדער
רעאָקציאָנער, תמיד פֿיהלט מען אַרויס דעם חשק אַוועק
צולויפֿען פֿון דעם רויהען ווירקליכקייט פֿונם מאַדערנען
לעבען. יעדע איינע בעוועגונג, וואָס וויער נייטניגע טרענער
איז די קליינבורזשואַניע האָט דאָס איינע געמיינזאם, אַז זיי
מוזען דאָס לעבען אין אַלע זיינע ערשיינונגען בעקעמפֿען,
דערפֿאַר טהון זיי אָבזשיעקט וויערע נופֿלאָזע חלומות, אַווי
ווי אַ טייערן ברייחיד.

אלסדריג, וואָס מען קען זאָגען פֿון אַלע אנדערע
קליינבורזשואַניע בעוועגונגען, קען מען אויך זאָגען פֿונם
ציוניזם, זיין פֿאַנגראַם איז, אַ מלחמה מיט דער יודי-
שער ווירקליכקייט און דערפֿאַר האַרעווען
פֿון פֿאַלעסיג-נאַ-חלומות.

שון 2 מאל האָט מען אונזערע פֿיינע סוחרים געבן
פֿונם שלאָף אויפֿגעוועקט.

אין מאל איז עס געווען די מערבֿ-אייראָפּעאישע
גרויסבורזשואַניע, וועלכע איז נור דערפֿאַר צוגעשטאַנען צום
ציוניזם, כדי זי זאָל קענען אויספֿיהרען איהר קלאַסענאָני-
טערעס, דאָס איז איהר חשק צו הערשען, און איבער דעם
זענען זיי געווען פֿאַר אונגאַר אַלס אַ "נאַכטאָויל", אום גי-
כער וויער ציעל צו דערגרייכען, נור אונזערע בעלי-הבתים
צו מול, איז עס זיי געלונגען אַרויסצושטופֿען פֿונם ציוניזם
די מערבֿ-אייראָפּעאישע "פֿעטע-קעשענעס", דאָס איז געווען
ווייער ערשטער זענען. — מולטוב !

צום צווייטען מאל איז עס געווען דער המון פֿון
מורחא-איראַפּא, וואָס האָט אנגעהויבען צו-צושטעהן צום
ציוניזם, אַ ראַנק ווינע רעאַלע אינטערעסען פֿון עמינאַציאָן,
ד. ה., פֿון טעריטאָריאַליזם, און וויערער האָבען אונזערע
בעלי-הבתים געהאַט אַ געלעגנהייט שיער פֿאַר שמחה צו
פֿלאַצען, אויף דעם VII קאָנגרעס איז זיי געלונגען די אינ-
טערעסען פֿון דער יודישער מאַסע צו בעוועגען און צו מול

גענאָסען ! זאַמעלט פֿיר פרעספֿאַנד.

בערעזין (פראקאפ). אים איבערנעם זענען אויך די אנדערע שפיעלער זייער אויפנאכע גערעכט געווארען.

די לעצטע אויסגאבע פון דער ס. ס. א. פ. אין רוסלאנד.

- 1) צענטראל קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. די לעצטע פאגראמען 30.000 עקו.
- 2) לאדזער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. ווענען די יוני געשענישען אין לאדז 5000 עקו.
- 3) צענטראל קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. יחבת-ציון אין פאלעסטינא אין דער ציון געוועזענע 30.000 עקו.
- 4) צענטראל קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. בראנק פון דער ציוניסטישער-סאציאליסטישער געוועזענע.
- 5) ווארשויער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. אויפֿרוף צו די ארבייטער און ארבייטערען צום גענעראל-שטריק אין 3 לשונות פויליש, רוסיש, יודיש.
- 6) פלאצקער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. צו די יודישע בעלי-הבתים העקטאגראפ. אין 300 עקו.
- 7) זשיטאמירער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. נאך דעם פאגראם.
- 8) אדעסער קאמיט. פון די ס. ס. א. פ. וואס טהוט זיך אין פאגראם ווענען דעם אויפשטאנד פון פאטעמ"קין אין רוסיש און יודיש.
- 9) ריגאער גרופע פון די ס. ס. א. פ. איינע פראקלא-מאציע אין לעטישען לשון ווענען די רעוואלוציע. הוין דעם זענען ערשינען זעהר פיל פראקלאמאציעס, וועלכע מען האט אונז נישט איינגעשיקט.

אין דער אדמיניסטראציע פון דער פרייהייט Gertruda 11 איז פאלגענדע ליטעראטור צו בעקומען. "די יודישע פרייהייט" נומער 2 א צייטשריפט פארן יודישען רעוואלוציאנערען געדאנק. "ווארשאוועניע" 1, 2, 3, 4. (רוסיש). אלע אויסגאבען פון פערלאג "מדינה". אלע אויסגאבען פון דעם צענטראל-קאמיטעט פון די ס. ס. א. פ. אין רוסלאנד.

אלע געלדזענדונגען זענען צו ריכטען אין דער אדרעסע:

Abr. Schreiber, Kraków, Długa 15.

אדרונג, דאס איז דער קלאסענקאמפף אין זיין אידעאלער פארם, דער קלאסענקאמפף, וואס איז בכת די אלע נאך נישט פראלעטארישע שיכטען אריינגעמישטען אין די ארמע פון דער סאציאליסטישער געזעלשאפט.

דאס איז די אידעאלע פונקציע פון דער מאסע אינס קאפיטאליסטישען צייטאלטער, ווען א פארטיי וויל די עקאנאמישע פונקציע פון א מאסע פראגרעסיוו רעוואלוציאניזירען, מוז זי דאס היינטיגע עקאנאמישע לעבען פון דער ראוונער מאסע איבערפיהרען צו דער אידעאלער מדרגה, אינס ראהמען פון דער היינטיגער געזעלשאפט, דאס הייסט, צו דער העכסטער פארם פון קלאסענקאמפף. דער אידעאלער צושטאנד אינס פאליטישען לעבען, וואס א סאציאליסט קען זיך פארשטעלען אין דער היינטיגער געזעלשאפט, איז די דיקטאטור פונ'ם פראלעטאריאט, די. ה. צו ברענגען צו דעם צושטאנד, אין וועלכע דאס פראלעטאריאט זאל זיין די אמתדיג הערשענדע קלאס, אזוי ווי אין היינטיגען רוסלאנד. ליט געזען הערשט די קלאס פון פריצים און אים לעבען די בורזשואזיע, עהנליך שטעלט זיך פאר דעם סאציאליסט אונטער דער דיקטאטור פונ'ם פראלעטאריאט, דאס פערזענלעכע צווישען פראלעטאריאט און בורזשואזיע, דאס פראלעטאריאט איז די פאליטיש הערשענדע קלאס, וויל די בירגערליכע פארטייען ווייזען ארויס זייער אינווענדיג פאליטיש פילקייט, וואס איז א סימן פון זייער באלדיגער מפהל, קלאסענבע-וואוסטוויין, פאליטישער קאמפף אהנע יעדען קאמפראמיס מיט ערניק א בורזשואזע פארטיי, דאס זענען די מיטעל דעם ראוונען פאליטישען אידעאל-צושטאנד אינערהאלב פון דער קאפיטאליסטישער אדרונג צו ערריכען, די אויפנאכע פון א סאציאל-דעמאקראטישע פארטיי איז עס דאס אייגענע פאליטישע לעבען פון דער בעטערע פערנער מאסע אין דער ריכטונג הין צו רעוואלוציאניזירען. (פארזעצונג קומט).

ליטעראטור.

טעמער, א דאנק דעם ריהרעוודיגען פערזאן "בילדונג" איז זונטאג דעם 20-סטען אויגוסט אין קראקא צום ערשטען מאל אויפגעפיהרט געווארען טיש-דיקאווס "יודען" און יודישער איבערזעצונג, מיר ווילען אונז דא נישט אויסשמיסען איבער דעם ליטערארישען זין פון דעם שטיק בכלל, נור הערפארעכען זיין ווערט פיר די יודישע בינהע כפרט.

די יודישע בינהע מוזען מיר פערשטעלען, ווירד דורך דער ארבייט פון דעם פערזאן "בילדונג" גרויסע נוצען. האבען און מיהסתם אויך דאדורך די יודישע מאפע, געשפיעלט האט מען זעהר גוט, ווען נישט קליינע רעזיסיער-פיהלער — פראבטאָל.

אויסגעצייכענט האבען זיך אינסענזאנדערע: לייזער געברייטל, לאדז (פארל. וואסערמאן), נחמן (פאזנינסקי).